

УДК 342; 349.6:504:007

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.4.10>**М. М. Сірант**

доцент кафедри конституційного та міжнародного права
Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»

ПРАВОВА ІНФОРМОВАНІСТЬ У ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЇ ЯК НЕОБХІДНЕ ПРАВО ГРОМАДЯН

У статті досліджується правова інформованість у галузі екології як необхідне право громадян. Охарактеризовано право на інформацію з позиції чинного національного законодавства в контексті адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу. Розглядається правова інформованість у галузі екології, охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки. Приводяться відмінності в термінах «право на інформацію» та «право на інформування»: право на інформацію носить пасивний характер, оскільки його реалізація відбувається за рахунок виконання відповідного обов'язку протилежною стороною правовідносин, що виражається в діяльності з правового інформування, право на інформацію є активним за своєю природою; право на інформованість – це саме право, право на інформацію – це свобода пошуку та поширення відомостей; право на інформованість гарантується тільки в життєво важливих галузях, право на інформацію надається людині та може реалізовуватися в будь-якій сфері (винятки стосуються відомостей, що містять державну або комерційну таємницю).

Вказано, що інформованість суб'єктів права – це показник високого ступеня розвитку правової культури суспільства та важлива умова побудови правової держави. Це дозволяє індивіду активно брати участь у різноманітних сферах суспільного життя, робити вчинки, що відповідають не тільки власним, а й державним інтересам. Правова інформованість особи виступає важливою передумовою і однією з умов правомірної поведінки. Приділяючи належну увагу проблемі підвищення рівня правової обізнаності громадян, держава робить внесок у зміцнення правосвідомості та правової культури населення, створює стійку практику формування юридично грамотної, соціально активної особи.

Підкреслено, що право на інформованість необхідне у зв'язку з тим, що в країні, як у державах ЄС, визнається презумпція знання закону, яка бере витоки з римського права. Якщо держава вимагає від громадян знання законів, тобто покладає на них такий обов'язок, вона повинна створити умови для реалізації інформаційних прав громадян.

Ключові слова: інформація, екологія, право на інформацію, право на інформованість, навколишнє природне середовище, екологічна безпека.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві велику значимість набувають права та свободи людини в інформаційній сфері. Ця група прав становить невід'ємну умову й одночасно основу правової, демократичної держави, де особа, її права та свободи визнаються та реально виступають найвищою цінністю. Інформаційні права закладають фундамент побудови й ефективного функціонування громадянського суспільства. Значимість інформації, яку можна розглядати як суспільне надбання, безпосередньо залежить від таких факторів, як частота й ефективність використання населенням. Сьогодні інформаційні права регулюються нормами більш ніж трьох десятків законодавчих

актів. Гарантування та реальне втілення в життя інформаційних прав громадян виступає базовим елементом механізму контролю за діяльністю державних органів і сприяє ефективному регулюванню відносин між владою та народом.

Метою статті є дослідження правової інформованості в галузі екології як необхідного права громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Право людини на екологічну інформацію знайшло відображення в працях українських учених: В.І. Андрейцева, Г.В. Балюк, Ю.О. Вовка, А.П. Гетьмана, В.І. Гордєєва, І.І. Каракаша, Н.Р. Кобецької, В.В. Костицького, С.М. Кравченко, М.В. Красної, Н.Р. Малише-

вої, Ю.С. Шемшученка, М.В. Шульги та інших. Вирішення проблеми у сфері права людини на екологічну інформацію неможливе без опори на теоретичний базис, що зумовлює необхідність аналізу цього явища.

Виклад основного матеріалу. Інформованість суб'єктів права – це показник високого ступеня розвитку правової культури суспільства та важлива умова побудови правової держави. Це дозволяє індивіду активно брати участь у різноманітних сферах суспільного життя, робити вчинки, що відповідають не тільки власним, а й державним інтересам. Правова інформованість особи виступає важливою передумовою і однією з умов правомірної поведінки. Приділяючи належну увагу проблемі підвищення рівня правової обізнаності громадян, держава робить внесок у зміцнення правосвідомості та правової культури населення, створює стійку практику формування юридично грамотної, соціально активної особи.

Базовим у цій сфері є закріплене в Основному Законі країни право на інформацію. Низка вчених дотримуються позиції, згідно з якою право на інформацію як збірне поняття повною мірою охоплює все різноманіття інформаційних прав і свобод. Однак інші вчені не згодні з цим твердженням, наполягають на тому, що право на інформацію не об'єднує та не входить в інші інформаційні права та свободи. Ми вважаємо, що варто розрізняти поняття право на інформацію, право на доступ до інформації, право на інформованість. Кожне має власне значення.

Ми розцінюємо право на інформацію як самостійне конституційне право, пов'язане зі свободою інформації, але не тотожне їй. Часто право на інформацію зводять тільки до права на доступ до інформації. Але останнє можна назвати ключовим елементом права на інформацію. Основи права на інформацію закріплені в Конституції України, згідно з якою кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію будь-яким законним способом.

У науковій літературі право на інформацію визначають як суб'єктивне право, яке представляє юридично гарантовану можливість вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати законним способом інформацію про процеси і явища об'єктивної дійсності. Структура права на інформацію ґрунтується на нормах Основного закону.

Правові можливості щодо права на інформацію поділяються на три групи: першу утворюють

можливості шукати й отримувати інформацію, в другу входять правові можливості поширювати та передавати інформацію, третю представляє можливість робити інформацію.

Право на інформованість необхідне у зв'язку з тим, що в країні, як у державах ЄС, визнається презумпція знання закону, яка бере витоки з римського права. Якщо держава вимагає від громадян знання законів, тобто покладає на них такий обов'язок, вона повинна створити умови для реалізації інформаційних прав громадян.

Виходячи з того, що основи права на інформацію та права на інформованість закріплені в Конституції України, можна зробити висновок про близькість змісту [1]. Право на інформацію та право на інформованість – два самостійних права, які необхідно чітко розмежовувати.

Наприклад, у Концепції створення загальнодержавної автоматизованої системи «Відкрите довкілля» говориться про те, що право на інформацію гарантується за допомогою закріплення принципу інформаційної відкритості діяльності державних органів, організацій і підприємств, громадських об'єднань, посадових осіб, який реалізується за рахунок доступності для громадян інформації, що становить суспільний інтерес, або що зачіпає особисті інтереси громадян, систематичного інформування громадян про передбачувані або прийняті рішення в галузі екології [2].

У цій нормі змішуються поняття «право на інформацію» та «право на інформованість» і, відповідно, їх гарантії. Розмежування слід проводити за характером порівнюваних прав. Право на інформацію – це активне право, безпосередньо пов'язане з ініціативними діями суб'єкта. Дані дії можуть виражатися в пошуку, передачі, поширенні відомостей. Право на інформування, навпаки, носить пасивний характер, а його реалізація багато в чому залежить від дій протилежного суб'єкта. Вищеназвана відмінність підкреслюється лінгвістично та відбивається у відповідних висловах української мови. Порівняємо два варіанти: шукати (передавати, поширювати) інформацію та бути поінформованим.

Якщо право на інформованість може бути здійснено за рахунок обов'язку кореспондуючого суб'єкта, то право на інформацію не так тісно пов'язане із зобов'язанням протилежної сторони.

З позиції структури суб'єктивного права, право на інформованість складається з чотирьох основних правових можливостей: діяти

самому, шукати цікаву інформацію про екологію, вимагати відповідної поведінки від інших осіб (виконання обов'язку з інформування спеціально уповноваженими органами та посадовими особами), звертатися за застосуванням державного примусу (якщо законодавчо закріплений обов'язок з інформування не виконується), користуватися певним соціальним благом – використовувати отриману інформацію для задоволення інтелектуальних і матеріальних інтересів.

Основною правовою можливістю в праві на інформацію виступає можливість активних дій індивіда, тоді як у праві на інформованість – можливість вимагати відповідної поведінки з боку зобов'язаного суб'єкта. Дані правові можливості умовно самостійні. Якщо дозвіл здійснювати активні дії не підкріплено зустрічним обов'язком, то він втрачає сенс.

Спеціально обмовимося, що це два різних види дозволу. Індивід вільний у пошуку, передачі, поширенні відомостей і у виборі засобів для цього. Ніхто не може обмежити дану свободу, за винятком випадків, прямо прописаних у нормативно-правових актах. Неодмінним атрибутом інформаційного суспільства є конституційне закріплення інформаційної свободи. Право на інформованість – це право мати повну, достовірну інформацію про навколишнє природне середовище.

Право на інформацію не виключає права на інформованість, але не гарантує його існування. Водночас наявність у певній сфері у громадян права на інформованість має на увазі те, що право на інформацію їм надано, оскільки не можна отримувати та мати інформацію без можливості самостійного пошуку.

Основна відмінність права на інформацію та права на інформованість: перше реалізується в основному за рахунок дій суб'єкта, яким, якщо законом не передбачено інше, ніхто не може перешкоджати; друге – через діяльність компетентних органів (правове інформування). Можна зробити висновок у будь-якій сфері правовідносин: якщо законодавець не встановив спеціальних винятків, громадянам надається право на інформацію.

Винятки з цього права, що позбавляють абсолютного характеру, зумовлені існуванням феномену «таємниці» (державної, комерційної, лікарської тощо). Тобто щодо права на інформацію діє загальновідомий демократичний принцип «кожен має право на інформацію, якщо законом не передбачено інше». Що стосу-

ється права на інформованість, то тут вказаний принцип не застосуємо.

Щодо екологічної інформації, то відповідно до закону «Про інформацію» вона не може мати обмеження доступу [3]. Це можливо за допомогою встановлення прямих обов'язків спеціальних суб'єктів із правового інформування громадян. Без цього йтися може тільки про право на інформацію, оскільки право на інформованість безпосередньо пов'язано з обов'язком відповідних суб'єктів. Це має на увазі настання відповідальності за невиконання.

Водночас Є. Алексєєва в аналітичній записці «Доступ до екологічної інформації» пропонує внести зміни в чинне законодавство такого змісту: «Не може бути обмежено доступ до інформації про стан довкілля та його компонентів. Інша екологічна інформація не може бути обмежена в доступі, окрім випадків, коли оприлюднення або надання такої інформації може завдати шкоди інтересам національної безпеки, оборони, розслідуванню чи запобіганню злочину, інтересам збереження рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів, і шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні» [4, с. 7].

Якщо в нормативно-правовому акті встановлений прямий обов'язок органу або посадової особи надавати інформацію та передбачена відповідальність за ненадання або несвоєчасне надання інформації громадянам у певній сфері, то це виступає індикатором наявності в даній галузі не просто права на інформацію, а права на інформованість.

Розмежування права на інформацію та права на інформованість слід проводити за сферами дії. Право на інформацію характерно для повсякденних галузей людської життєдіяльності, які є в цілому зрозумілими для середньостатистичного індивіда. У зв'язку з цим він може вирішувати, чи потрібна йому інформація в даній сфері, відповідно, робити для цього певні дії. Право на інформованість, навпаки, гарантується громадянам у вузькоспеціалізованих галузях, в яких вони не можуть вільно орієнтуватися та розуміти значущість конкретних відомостей.

О.В. Артеменко зазначає, що в умовах сьогоднішнього чинного законодавства оперує щонайменше трьома термінами у сфері поняття інформації, які тією чи іншою мірою стосуються довкілля. Проте всі згадані вище поняття є тотожними за своїм правовим змістом, і так

до них буде діяти єдиний правовий режим. Але для українського законодавства більшою мірою буде доречним використання поняття екологічної інформації, адже вона буде включати такі фактори, як стан навколишнього природного середовища, а також умови життя людей, стан їхнього здоров'я та захищеності від об'єктів, які можуть негативно на них впливати [5, с. 58].

Важливість стану навколишнього природного середовища для забезпечення гідної якості життя людини ні в кого не викликає сумнівів. Однак через складність і багато аспектів діяльності щодо охорони громадяни часто не усвідомлюють, звідки може загрозувати небезпека порушення екологічних прав. Тому права на інформацію в даній сфері недостатньо. Необхідно на законодавчому рівні закріпити права громадян на інформованість про стан навколишнього природного середовища та створити умови для реалізації. Це передбачено в Рекомендаціях парламентських слухань на тему: «Пріоритети екологічної політики Верховної Ради України на наступні п'ять років» [6].

Зокрема, закон «Про охорону навколишнього природного середовища», проголошуючи право на отримання достовірної інформації про її стан, закріплює лише повноваження органів державної влади щодо забезпечення населення достовірною інформацією про стан навколишнього середовища, що не є прямим обов'язком [7].

У цьому випадку йдеться про право на інформацію, але не про право на інформованість. Більш вдало, на наш погляд, правове регулювання екологічних відносин представлено в Кодексі цивільного захисту України щодо захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру». У нормі Кодексу, присвяченій правам громадян у цій сфері, встановлено, що кожен має право бути поінформованим про ризик, якому він може піддатися в певних місцях перебування на території країни та про заходи необхідної безпеки. Кодекс передбачає обов'язок місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування здійснювати інформування населення про надзвичайні ситуації [8].

Такий підхід до моделі правового регулювання екологічних відносин логічний і виправданий, оскільки громадяни не повинні, фізично просто не можуть самі постійно цікавитися, чи не виникла надзвичайна ситуація. Їх необхідно інформувати в разі настання подібної події. Вважаємо, що в такий значущій сфері, як охо-

рона навколишнього середовища, право на інформацію в обов'язковому порядку повинно бути підкріплено правом на інформованість. Втім, аналогічна теза справедлива щодо такої важливої сфери життєдіяльності, як природоохористування та екологічна безпека.

Більш краща ситуація, коли нормативно-правовий акт закріплює основи та права на інформацію як свободу дії і права на інформованість як гарантовану можливість отримувати актуальну інформацію. Крім сфери екологічних відносин, особливе значення для громадян має інформація про діяльність органів державної влади.

Ці органи в процесі функціонування створюють і накопичують відомості, що зачіпають інтереси максимально широкого кола осіб. Як зауважують С.С. Єсімов і В.А. Бондаренко, дослідження, що проводяться в ЄС, здебільшого орієнтовані на теоретико-методологічний аспект, коли транспарентність визначається як принцип права з таких п'яти взаємопов'язаних позицій, як: відмінна риса та важливий інструмент, який повністю сформувався в демократичній і правовій державі; основа відповідального, легітимного і ефективного публічного управління; основний метод протистояння тінювим явищам і процесам у суспільстві; технологія формування суспільної свідомості; основа взаємодії громадян і органів публічного управління [9, с. 44]. Законодавство надає громадянам широкий спектр засобів пошуку, збору та поширення інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

У цій сфері особі гарантується право на інформацію. Однак надзвичайно важливо надати та забезпечити громадянам право на інформованість про діяльність представників влади. Основи права на інформованість про діяльність публічних органів влади закріплені в законі «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» [10]. Як видно з назви, вказаний нормативно-правовий акт присвячений регулюванню права на інформацію, оскільки право на доступ до інформації включається до його складу.

Реалізація цього права забезпечується засобами правового регулювання: закріпленням принципу відкритості та доступності, достовірності та своєчасності інформації про діяльність державних органів і органів місцевого самоврядування, за винятком випадків, передбаче-

них законом; перерахуванням способів забезпечення доступу до інформації про діяльність державних органів і органів місцевого самоврядування.

Однак аналізований закон, крім права на інформацію, закріплює основи права на інформованість громадян про діяльність органів публічної влади. Про це свідчить включення норми про обов'язки компетентних органів уживати заходів для організації надання інформації такого роду широкому колу осіб і відповідальності за порушення порядку доступу до інформації.

Послідовність у прагненні законодавця максимально гарантувати право населення на інформованість у цій сфері простежується під час аналізу його подальших дій, зокрема, прийняття спеціалізованих правових актів, таких як Основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року [11]. Крім функціонування органів державної влади і органів місцевого самоврядування, законодавець приділяє підвищену увагу відкритості інформації про здійснення правосуддя.

Значимість інформаційних прав у даній сфері зумовлюється тим, що саме судова гілка влади покликана стояти на сторожі прав і свобод громадян, у тому числі у сфері екології, без чого неможлива побудова демократичної правової держави. Зайва закритість судової влади стає причиною низького рівня інформованості громадян про все, що стосується діяльності, а це веде до того, що більшість населення сьогодні не довіряє судам.

У зв'язку з цим одним із базових принципів функціонування в суспільстві судової влади повинен стати принцип транспарентності, під яким розуміють гласність, відкритість діяльності судів, її прозорість, доступність.

Без послідовної реалізації принципу транспарентності в процесі здійснення правосуддя не може йтися про належний рівень правової інформованості населення про діяльність даної гілки державної влади щодо екології. Закон «Про доступ до судових рішень» одночасно регулює право на інформацію (точніше, ключовий компонент – право на доступ до інформації) про діяльність судів, закріплює основи права на інформованість [12].

Якщо право на інформацію надається людині в будь-якій сфері (винятки стосуються відомостей, що містять державну або комерційну таємницю), то право на інформованість гарантується тільки щодо життєво важливих

для індивіда питань. Адже неможливо гарантувати право на інформованість кожного про все. Право на інформованість передбачає закріплення кореспондуючих обов'язків щодо інформування за певними суб'єктами, і їх перелік може бути тільки вичерпним, що робить утопією ідею гарантувати дане право в усіх галузях.

Основним способом надання статусу «життєвої важливості» інформації для громадян можна вважати закріплення в нормативно-правових актах обов'язків державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів з доведення до населення в певних сферах (діяльність публічних органів влади, судів, здоров'я громадян) або ситуаціях (надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру).

Однак існує й інший шлях реалізації права на інформованість, який можливий завдяки діяльності засобів масової інформації та журналістів. Стосовно більшості громадян журналіст виступає як кваліфікований помічник у пошуку й отриманні інформації. За допомогою діяльності журналіста реалізується приватне право на інформацію та одночасно право населення на інформованість.

Право на інформованість не просто пов'язане з іншими правами громадян, воно в певному сенсі є похідним від них. У сфері екологічних відносин право людини на сприятливе навколишнє природне середовище породжує його право на інформованість про випадки нанесення шкоди та виникаючих погроз життю та здоров'ю.

Сталий суспільний розвиток можливий тільки в тому випадку, якщо право підкріплює політику, і навпаки. Цьому сприяє та обставина, що їх об'єднує спільна місія надавати регулятивно-направляючий вплив на соціальне життя та суспільні відносини. Особа має право не тільки знати зміст юридичної норми, але й цілі, заради яких вона була прийнята, а це вже прямо пов'язане з політикою держави. Такі розширені знання створюють основу еколого-правової інформованості громадян, а остання у свою чергу постає як обов'язкова передумова побудови правової держави.

Висновки і пропозиції. Отже, інформаційні права та свободи громадян відносяться до важливих соціальних цінностей, на яких будується фундамент правової держави та громадянського суспільства. Важливе місце займає право особи на інформованість, що являє собою гарантоване державою суб'єктивне

право людини одержувати достовірну, повну та своєчасну еколого-правову інформацію, що реалізується за допомогою виконання обов'язку спеціально уповноважених органів і посадових осіб щодо правового інформування населення, діяльності засобів масової інформації в особі журналістів, що утворює необхідну умову побудови правової держави та громадянського суспільства.

Варто розрізняти право особи на інформованість і право на інформацію. Незважаючи на близькість двох взаємодоповнюючих можливостей – шукати й отримувати відомості, які називають двома сторонами одних відносин, між ними існують принципові відмінності, які зводяться до такого: по-перше, право на інформованість носить пасивний характер, оскільки його реалізація відбувається за рахунок виконання відповідного обов'язку протилежною стороною правовідносини, що виражається в діяльності з правового інформування, право на інформацію є активним за своєю природою; по-друге, право на інформованість – це саме право, право на інформацію – це фактично свобода пошуку та поширення відомостей; по-третє, право на інформованість гарантується тільки в життєво важливих галузях, право на інформацію надається людині та може реалізовуватися в будь-якій сфері (винятки стосуються відомостей, що містять державну або комерційну таємницю).

Список використаної літератури:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про схвалення Концепції створення загальнодержавної автоматизованої системи «Відкрите доквілля» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2018 р. № 825-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/825-2018-%D1%80#Text>
3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
4. Алексєєва Є. Доступ до екологічної інформації: аналітична записка. Київ : Екологія, право, людина, 2019. 11 с. URL: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/A2I_polisi.pdf
5. Артеменко О.В. Поняття екологічної інформації: проблеми законодавчого тлумачення. *Право. Людина. Доквілля*. 2019. № 10 (2). С. 54–59.
6. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Пріоритети екологічної політики Верховної Ради України на наступні п'ять років» : Постановою Верховної Ради України від 14.01.2020 р. № 457-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-20#Text>
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.
8. Кодекс цивільного захисту : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34–35. Ст. 458.
9. Єсімов С.С., Бондаренко В.А. Транспарентність як принцип діяльності органів публічного управління в умовах використання інформаційних технологій. *Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал*. 2018. Вип. 1. С. 42–49.
10. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23.09.1997 р. № 539/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 49. Ст. 299.
11. Про основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. Ст. 70.
12. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 15. Ст. 128.

Sirant M. M. Legal awareness in the field of ecology as a necessary right of citizens

The article examines the legal awareness in the field of ecology as a necessary right of citizens. The right to information from the standpoint of current national legislation in the context of adaptation of national legislation to the requirements of the European Union is described. Legal awareness in the field of ecology, environmental protection, ecological safety is considered. There are differences in the terms "right to information" and "right to information": the right to be informed is passive, because its implementation is due to the performance of a duty by the opposite party to the legal relationship, expressed in legal information, the right to information is active by nature; the right to be informed is the very right, the right to information is essentially the freedom to seek and disseminate information; the right to information is guaranteed only in vital areas, the right to information is granted to a person and can be exercised in any field (exceptions apply to information containing state or commercial secrets).

It is stated that the awareness of legal entities is an indicator of a high degree of development of the legal culture of society and an important condition for building the rule of law. This allows

the individual to actively participate in various spheres of public life, to do things that meet not only their own but also state interests. Legal awareness of a person is an important prerequisite and one of the conditions of lawful conduct. Paying due attention to the problem of raising the level of legal awareness of citizens, the state contributes to strengthening legal awareness and legal culture of the population, creates a stable practice of forming a legally literate, socially active person.

It is emphasized that the right to information is necessary due to the fact that the country, as in the EU, recognizes the presumption of knowledge of the law, which has its origins in Roman law. If the state requires citizens to know the laws, is imposes such an obligation on them, it must create conditions for the realization of information rights of citizens.

Key words: *information, ecology, right to information, right to awareness, environment, ecological safety.*